

“+ MODELO PONTEVEDRA”: CALIDADE ALÉN DO CENTRO URBANO

CERNA/Redacción

“+ Modelo Pontevedra” ten como reto principal afondar no modelo de transformación urbana da cidade do Lérez centrada nas persoas, reforzando e adaptando o seu modelo non só ao centro urbano, senón tamén a espazos urbanos da periferia que rodea a cidade compacta, espazos nos que hoxe aínda existen déficits sociais, de calidade urbana, de sostibilidade e funcionais. Continuidade no tempo e no espazo para unha estratexia de configuración urbana que desde hai 15 anos converteu Pontevedra nun referente mundial de cidade amable e sostible.

Cidade compacta de Pontevedra e o seu continuo urbano.

O modelo urbano de Pontevedra “centrado nas persoas” non se esgota, aínda pode dar máis de si. Tras máis de 15 anos de profundos cambios, na cidade do Lérez reduciuse drasticamente a contaminación atmosférica, sonora e das augas; elimináronse barreiras físicas e arquitectónicas, favorecendo unha cidade inclusiva ou integradora; afastouse o vehículo motorizado do centro e púxoselle freo, a 30 km/h como máximo en toda a cidade e a 20 km/h nas zonas de coexistencia con prazas e rúas peonís; potenciouse o desprazamento en bicicleta e, sobre todo, a pé, coa creación duns 40 km de sendas peonís e ciclistas ao lado da Ría e dos Ríos e a divulgación do Metrominuto, do que se fixeron eco noutras grandes cidades europeas como París ou Londres. Tras máis de 15 anos de profundos cambios, que queda por facer?

Co proxecto “+ Modelo”, Pontevedra quere dar un salto cualitativo e potenciar e estender o seu modelo de cidade verde máis alá do seu núcleo urbano, é dicir, cara á súa contorna periurbana. O Concello pretende lograr nos seus barrios periféricos espazos máis amables, cómodos, seguros, accesibles e de calidade. Un dos obxectivos do “+ Modelo” é o de gañar novos espazos naturais ambientalmente saudables, que permitan a resiliencia da sociedade fronte os efectos do galopante cambio climático e que melloren a calidade de vida dos residentes. Adquirese tamén un compromiso co patrimonio cultural presente nos barrios afastados do centro, que contribúe a xerar identi-

dade común e poñer en valor o local. A través do “+ Modelo” procúrase tamén unha maior cohesión social e económica, onde as diferenzas sociais sexan cada vez menores, favorecendo proxectos e iniciativas de desenvolvemento económico que se sosteñan nos recursos endóxenos locais e na autonomía das persoas.

ÁMBITO DE ACTUACIÓN

“+ Modelo” atenderá sobre todo a aqueles barrios e parroquias lindeiras co centro da cidade que foron xurdindo pola superposición de antigos asentamentos de carácter rural, de urbanizacións lineais ou illadas, residenciais, industriais, comerciais ou de equipamentos. No norte da cidade están os barrios de O Burgo e Monteporreiro; ao leste, A Seca, Valdecorvos, O Castañal, Salgueiriños e A Parda; e ao Sur, Campolongo e Mollavao. Das 15 parroquias que hai no concello, 6 están na zona máis externa ou coroa periférica do centro urbano onde reside o 13,5% da poboación local, en concreto, en Lourizán, Salcedo e Tomeza no sur, Marón e Mourente no leste, e Lérez no norte.

NOVOS RETOS NO DESEÑO DA PONTEVEDRA PERIFÉRICA

Para poder executar este novo proxecto con éxito, o Concello de Pontevedra tivo que realizar un estudo de identificación das problemáticas

e retos que ofrece a configuración urbana da periferia nas dimensións económica, ambiental, climática, demográfica e social. Desta análise destaca como principal problema o incremento das diferenzas sociais, funcionais e de calidade urbana entre o centro histórico e o seu continuo urbano ou coroa periférica, favorecidas paradoxalmente pola transformación urbana do centro de Pontevedra nos últimos 15 anos. Na cidade histórica, nestes anos, as transformacións foron numerosas e profundas coa finalidade de destinar máis espazos públicos ás persoas, favorecer a mobilidade sostible, e a autonomía dos máis pequenos.

Porén, nas zonas periféricas do continuo urbano a ocupación dos espazos, tradicionalmente rurais, fíxose dunha forma máis difusa e cunha excesiva ocupación do solo e dependencia do vehículo privado. Ao mesmo tempo, a presenza de grandes infraestruturas viarias e ferroviarias que cruzan a cidade, e mesmo o complexo industrial Ence-Elnosa, condicionan en grande medida, segundo o goberno local, un desenvolvemento urbano sostible e equilibrado, sobre todo nas zonas costeiras. O reto está agora en dotar dunha maior calidade urbana as zonas da periferia, de barrios e parroquias, con medidas que fixen poboación, que proporcionen mellores servizos, nomeadamente, para a poboación infantil, xuvenil e para as persoas maiores, e que faciliten o acceso a equipamentos e zonas verdes.

Un dos obxectivos será o de minimizar as diferenzas sociais entre os distintos barrios e entre estes e a cidade histórica, equilibrando a dotación de servizos e favorecendo proxectos en común, que sexan accesibles para todos e que reforcen vínculos. Neste senso, un ámbito de traballo esencial será o da mobilidade e o da eficiencia enerxética. Favorecer espazos para as persoas, reducir a presenza dos vehículos motorizados, reducir as emisións contaminantes, promover instalacións e equipamentos públicos eficientes enerxeticamente ou o transporte intermodal son algúns dos fins do proxecto "+ Modelo", sen perder de vista a necesaria adaptación á mudanza climática.

No eido ambiental cómpre reforzar a calidade das augas que van á Ría e a dos ríos Lérez, Gafos e Rons-Alba. A xestión dos residuos sólidos urbanos, abocada a mudar de modelo a través do aproveitamento da materia orgánica xerada nos domicilios para a elaboración de compost, preséntase como un dos retos máis ilusionantes para o Concello. O compost xerado mesmo podería usarse para recuperar a

+ Modelo" busca novos espazos ambientalmente saudables que favorezan a resiliencia da sociedade fronte os efectos do galopante cambio climático

estrutura edáfica dos solos forestais locais. Ademais dos solos, haberá que recuperar algúns dos espazos de elevado valor natural e cultural que rodean a cidade e que hoxe en día non están integrados nin conectados coa cidade. Articularlos no territorio local e mellorar a conectividade entre eles co resto da urbe será o reto. A estratexia a seguir para potenciar os espazos naturais realizarase baixo a conxunción Ría-ríos-monte.

Na dimensión económica, Pontevedra atópase coa necesidade de revitalizar a economía local baseada no aproveitamento dos recursos locais, favorecido por un modelo urbano que sirva tamén como oportunidade para impulsar iniciativas empresariais ou de emprendemento local que beneficien ao conxunto da cidade.

A MOBILIDADE NA PERIFERIA

Pontevedra conseguiu reducir un 67% o número de vehículos que circulan polas rúas máis céntricas e foi a primeira cidade española en restrinxir a velocidade dos vehículos a motor a 30 e a 20 km/h, segundo as zonas, favorecendo os desprazamentos a pé ou en bicicleta. En consecuencia, hai moitos menos accidentes de tráfico, os que hai son menos graves e non existen casos de morte por este motivo. Esta característica

En 15 anos o Centro Histórico de Pontevedra transformouse por completo cara a unha cidade máis amable coas persoas.

O complexo industrial Ence-Elnosa condiciona o desenvolvemento urbano sostible e equilibrado, sobre todo, nas zonas costeiras.

"+ Modelo" prevé recuperar algúns dos espazos de elevado valor natural que rodean a cidade, poñendo especial fincapé naqueles polos que transcorren ríos. Na imaxe, un treito do río Lérez.

